ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Pavla Freiberta a soudkyň Mgr. Alice Žáčkové a JUDr. Heleny Karetové ve věci

žalobkyně: **MONETA Money Bank, a. s.**, IČO: 256 72 720
sídlem Vyskočilova 1422/1b, 140 28 Praha 4 – Michle
zastoupená advokátem JUDr. Ing. Adamem Černým, LL. M.
sídlem Dřevná 382/2, 128 00 Praha 2 – Nové Město

proti
žalované: **M. M.**, narozená xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx – xxx
zastoupená advokátem JUDr. Bc. Matějem Řičánkem
sídlem Bělehradská 299/132, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

o zaplacení 552 563,44 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 16. prosince 2025, č. j. 10 C 66/2025-170,

takto:

I. Odvolání do výroku I. **se odmítá.**

II. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku II. a III. **potvrzuje.**

III. Žalobkyně **je povinna** zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 13 297,90 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Bc. Matěje Řičánka.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 305 963,84 Kč s úrokem z prodlení ve výši 12 % ročně z této částky

Shodu s prvopisem potvrzuje E. J.

od 15. 2. 2025 do zaplacení, a to v měsíčních splátkách ve výši 5 000 Kč splatných vždy do posledního dne příslušného měsíce až do úplného splacení dluhu, a to pod ztrátou výhody splátek (výrok I.), zamítl žalobu na zaplacení částky 246 599,60 Kč s úrokem z prodlení ve výši 12 % ročně z částky 548 459,44 Kč od 29. 1. 2025 do 14. 2. 2025 a z částky 242 495,60 Kč od 15. 2. 2025 do zaplacení (výrok II.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.).

2. Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení shora uvedené částky z titulu dluhu ze smlouvy o úvěru. Žalovaná nárok neuznala.

3. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že účastnice uzavřely dne 23. 8. 2022 smlouvu o úvěru (dále jen **„Smlouva“**) na částku 600 000 Kč, úvěr měl být splacen ve 120 měsíčních splátkách po 9 713,19 Kč (bez pojištění). Úvěr byl částečně poskytnut na úhradu dluhů žalované vůči žalobkyni a společnosti PROFI CREDIT Czech a. s. Žalobkyně při posouzení úvěruschopnosti žalované vycházela z jejího dříve doloženého příjmu 38 374 Kč měsíčně, z celkového příjmu domácnosti ve výši 75 000 Kč měsíčně čistého, nákladů na bydlení ve výši 2 000 Kč měsíčně a z přehledu závazků ve výši 35 520 Kč měsíčně. Pro nehrazení splátek úvěr zesplatnila dne 29. 1. 2025.

4. Smlouvu posoudil dle § 2395 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen **„o. z.“**), jako smlouvu spotřebitelskou dle § 419 o. z., posouzení úvěruschopnosti hodnotil dle § 2 odst. 1 a § 86 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen **„ZSpÚ“**), a platnost Smlouvy dle § 588 o. z. ve spojení s § 87 odst. 1 ZSpÚ.

5. Konstatoval, že pokud žalobkyně vycházela z dříve doloženého příjmu žalované, nepochybila, neboť její příjem byl následně vyšší. Naopak za nedoložené označil údaje žalované o celkových příjmech její domácnosti nebo jejích výdajích na bydlení. Za nesprávné shledal nezohlednění všech závazků žalované v celkové výši 35 520 Kč měsíčně, když jen ty představují prakticky celou výši jejího příjmu. Uzavřel, že žalobkyně úvěruschopnost žalované nedostatečně zhodnotila, pročež je Smlouva absolutně neplatná. Žalobkyni tak vznikl jen nárok na vrácení nesplacené jistiny ve výši 305 963,84 Kč z titulu bezdůvodného obohacení dle § 2991 a násl. o. z. a na zákonný úrok z prodlení od uplynutí lhůty stanovené ve výzvě ze dne 7. 2. 2025. K žádosti žalované, se souhlasem žalobkyně, rozhodl o splátkovém režimu. Ve zbytku žalobu zamítl. Poznamenal však, že žalovaná zneužívá systém nastavený judikaturou vyšších soudů, byť se jedná o vysokoškolsky vzdělanou osobu, pedagožku, u níž lze předpokládat vyšší finanční gramotnost.

6. O náhradě nákladů řízení rozhodl dle § 142 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen **„o. s. ř.“**).

7. Rozsudek napadla odvoláním do všech výroků žalobkyně z důvodů dle § 205 odst. 2 písm. b), c), d), e), g) o. s. ř. Nesouhlasila s tím, že řádně neprověřila úvěruschopnost žalované. Namítala, že žalovaná záměrně zatajila řadu informací, a to přes poučení o možné trestněprávní odpovědnosti. Rozhodnutí shledala v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu, kdy ani pochybení poskytovatele úvěru nemusí vždy vést k závěru, že spotřebitel není schopen úvěr splácet, například pokud úvěr splácí. Pro závěr o neplatnosti smlouvy musí být postaveno najisto, že spotřebitel skutečně nebyl schopen úvěr splácet (viz rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 2105/2024, sp. zn. 33 Cdo 1819/2023). Žalovaná do konce roku 2023 úvěr řádně a včas splácela, do října 2024 se sice několikrát dostala do prodlení, ale uvedené vždy v řádu dnů napravila. Až od listopadu 2024 začala splácet pouze částečně, což vedlo k zesplatnění úvěru dne 29. 1. 2025. Uhradila tak částku 294 036,16 Kč. Poznamenala, že dluh byl v převážné části poskytnut na financování jejích stávajících dluhů, na něž vynakládala 15 465,44 Kč měsíčně, zatímco nová výše splátky (konsolidovaného) úvěru činila 11 849,19 Kč. Zdůraznila, že nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního jednání a že je třeba přihlédnout

k rozumové vyspělosti každého (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 544/2023, rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 Azs 118/2006, nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 14/17). Ochrana spotřebitele totiž spočívá jen v tom, že spotřebitel nemusí vždy správně odhadnout možnosti splácení půjčky, k čemuž má naopak věřitel jako profesionál lepší předpoklady. Má-li kontrola schopnosti spotřebitele splácet úvěr skutečně fungovat, pak to předpokládá, že spotřebitel nebude usilovat o to, aby věřitele uvedl v omyl. Žalovaná při sjednání Smlouvy uvedla nepravdivé a hrubě zkreslené údaje, resp. podstatné údaje zamlčela, přestože je vysokoškolsky vzdělaná (pedagožka), tedy jde o osobu s předpokladem vyšší finanční gramotnosti, což nebylo promítnuto do rozhodnutí (viz nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 444/11, sp. zn. Pl. ÚS 2/10). Má tak za nepřípustné, aby se žalovaná v rámci své procesní obrany mohla s úspěchem dovolat vlastního úmyslného protiprávního jednání. Navrhla, aby odvolací soud napadené rozhodnutí změnil tak, že žalované uloží zaplatit jí výrokem I. částku 527 486,28 Kč s úrokem z prodlení ve výši 12 % ročně z této částky od 29. 1. 2025 do zaplacení, výrokem II. částku 20 973,16 Kč s úrokem z prodlení ve výši 12 % ročně z této částky od 29. 1. 2025 do zaplacení, výrokem III. náklady řízení ve výši 4 104 Kč a výrokem IV. náklady řízení před soudy obou stupňů.

8. Žalovaná namítala formální i materiální pochybení žalobkyně při posouzení její úvěruschopnosti. Při posouzení materiální stránky odkázala na stanovisko České národní banky (dále jen **„ČNB“**), dle něhož je třeba pro poskytnutí úvěru vyžádat minimálně tři bankovní výpisy k ověření výdajů a příjmů úvěrovaného, neboť nelze vycházel pouze z normativních nákladů nebo starého dokladu o příjmu. Zopakovala, že měla jeden příjem ve výši 38 374 Kč a mnoho závazků, o nichž byla žalobkyně informována, především údaji z bankovních a nebankovních registrů. Po odečtení splátek ve výši 20 050,33 Kč a 10 781,19 Kč zbývalo na veškeré další výdaje 7 535,48 Kč, což nestačilo na pokrytí životních potřeb ani za situace, kdy by se vycházelo z částky životního minima dle vyhlášky č. 204/2022 Sb., která od 1. 7. 2022 činila 4 620 Kč, a z normativní nákladů na bydlení v družstevním bytě v Praze, které činily 5 052 Kč. Poukázala i na to, že se nejednalo pouze o konsolidační úvěr, ale že jí byla poskytnuta i další neúčelová částka cca 130 000 Kč. Došlo tak sice ke snížení splátek, ale současně k navýšení objemu dlužné částky. Za zásadní neshledala ani to, že 2,5 roku splácela, když mohla plnit z externích příjmů nebo za pomoci rodiny, nadto k tomu nebylo vedeno dokazování. Problémy se splácením se projevily záhy po poskytnutí úvěru v prosinci 2023. K námitce nepoctivého jednání a zneužití práva namítla, že neuzavírala smlouvy, jež by následně napadala námitkou neplatnosti pro špatné posouzení její úvěruschopnosti. Zdůraznila, že neplatnost namítala, protože žalobkyně se znalostí údajů o ní jí neměla úvěr poskytnout. Zmínila, že ani nenapadla výrok I. ohledně přiznaných úroků z prodlení, jež jsou v rozporu s rozhodnutím Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 3675/2021. Dále odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 107/17-82 a rozhodnutí ČNB č. 2024/126566/ČNB/580, týkající se uvádění údajů ze strany žadatelů o úvěry. Poznamenala, že jí ani nebylo řádně vysvětleno, co má v žádosti uvádět. Navrhla potvrzení napadeného rozsudku a přiznání náhrady nákladů odvolacího řízení.

9. Žalobkyně k dotazu ohledně rozsahu odvolání setrvala na svém procesním návrhu, že napadá všechny výroky rozsudku. Výrokem I. však bylo žalobě vyhověno, pročež jím nebyla negativně dotčena na žádných právech ani povinnostech. Za této procesní situace bylo odvolání do výroku I. odmítnuto dle § 218 písm. b) o. s. ř., neboť bylo podáno osobou, která k takovému odvolání není oprávněna (výrok I. tohoto rozsudku).

10. Po zjištění, že odvolání je ve zbytku (tj. co do výroku II. a III.) přípustné (§ 202 o. s. ř. *a contrario*), bylo podáno osobou k tomu oprávněnou (§ 201 o. s. ř.) a včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal odvolací soud ve smyslu § 212 a § 212a o. s. ř. napadené rozhodnutí i řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání **není opodstatněné.**

11. Soud prvního stupně smluvní vztah mezi účastnicemi správně posuzoval jako smlouvu o úvěru dle § 2395 a násl. o. z., a dále správně aplikoval s ohledem na povahu vztahu mezi účastnicemi též úpravu obsaženou v příslušných ustanoveních ZSpÚ. Odvolací soud dále vycházel ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru (dále jen **„Směrnice 2008/48/ES“**).

12. Dle § 86 ZSpÚ ve znění ke dni 23. 8. 2022 odst. 1 poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Z odst. 2 cit. ust. pak plyne, že poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Hodnotu majetku přitom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úvěru vyplývá, že spotřebitelský úvěr má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebitele, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebitele vyplývá, že bude schopen splácet spotřebitelský úvěr bez ohledu na své příjmy.

13. Dle § 87 odst. 1 ZSpÚ pak platí, že poskytne-li poskytovatel spotřebiteli spotřebitelský úvěr v rozporu s § 86 odst. 1 větou druhou, je smlouva neplatná. Soud k neplatnosti přihlédne i bez návrhu. Spotřebitel je povinen vrátit poskytnutou jistinu spotřebitelského úvěru v době přiměřené jeho možnostem.

14. Žalobkyně tvrdila, že při posouzení úvěruschopnosti vycházela z částky 75 000 Kč, když byla žalovanou informována, že sdílí domácnost s další osobou, pročež také započetla na výdaje na bydlení pouze podíl ve výši 51,17 %. Uvedené tvrzení však žalovaná sporovala. K výzvě odvolacího soudu žalobkyně důkaz, jímž by prokázala poskytnutí (či jiné zjištění) údaje o sdílení domácnosti žalované s další osobou neoznačila, přičemž z vyjádření ze dne 18. 9. 2025, žádosti o úvěr ani tabulky předkládané žalobkyní se tato informace nepodává.

15. Žalovaná při jednání odvolacího soudu doplnila, že žádost o úvěr vyplňovala s pracovníkem žalobkyně a že údaj o celkovém čistém měsíčním příjmu domácnosti a nákladech bydlení sama neuvedla, přičemž jí bylo sděleno, že žalobkyně si tyto údaje sama ověří, pročež žalované následně žádost podepsala.

16. Odvolací soud doplnil dokazování výpisem z běžného účtu žalované vedeného u žalobkyně, a to

    1/ ze dne 30. 5. 2022, dle něhož činil počáteční zůstatek -12 915 Kč a konečný 7 993,22 Kč, odchozí platby označené jako okamžité úhrady (dle vyjádření žalované ze dne 22. 10. 2022 se jednalo o závazky vůči finančním institucím) činily 35 078,88 Kč a příchozí platby činily například částku 36 221 Kč od ZŠ, částku 20 000 Kč od COOL Credit s. r. o., částku 30 000 Kč od THEPAY CZ s. r. o, částku 7 054 Kč od bytového družstva;

    2/ ze dne 30. 6. 2022, dle něhož činil počáteční zůstatek 7 993,22 Kč a konečný 40 768,13 Kč, odchozí platby činily 70 488,88 Kč s tím, že dne 10. 6. byly zaznamenány dvě vyšší odchozí platby, a to ve výši 13 614 Kč a 19 738 Kč, a příchozí platby činily například 37 331 Kč od ZŠ, 62 000 Kč od ProfiCredit Czech;

3/ ze dne 29. 7. 2022, dle něhož činil počáteční zůstatek 40 7468,13 Kč a konečný 7 582,11 Kč, odchozí platby činily 33 297,13 Kč a příchozí činily například 22 400 Kč od „Flexi".

17. Dále odvolací soud doplnil dokazování výpisem o platební historii žalované s tím, že od prosince 2023 tato nehradila některé splátky řádně a včas, od února 2024 jsou uvedeny u splátek údaje s označením „pravidelná měsíční splátka částečná", k poslední platbě došlo v listopadu 2024.

18. Lze pak konstatovat, že soud prvního stupně správně vycházel z toho, že poskytovatel úvěru má povinnost prověřit schopnost žadatele, který je v postavení spotřebitele, plánovaný úvěr splatit. Uložením a řádným splněním této povinnosti přitom není chráněn jen samotný dlužník (spotřebitel) a věřitel jako poskytovatel úvěru, ale také v širším pojetí sama společnost (viz nález Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18). K posouzení úvěruschopnosti zákon výslovně nestanoví, co a jakým způsobem má být prověřováno. Poskytovatel však musí postupovat v souladu s odbornou péčí. Dle § 2 odst. 1, bod 4, písm. p) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění ke dni uzavření smlouvy (dále jen **„ZOSp"**), je odbornou péčí chápána určitá úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti. Dále je třeba vyjít z § 86 odst. 1, 2 ZSpÚ. Dle zákonných ustavení a judikatury Nejvyššího soudu tak poskytovatel úvěru nevychází jen z údajů poskytnutých mu spotřebitelem, které se vztahují k jeho příjmům a výdajům, ale je na poskytovateli, aby vyzval žadatele tož k doložení těchto údajů; především se bude jednat o výplatní pásky za určité časové období, výpisy z účtu, z nichž lze seznat nejen příjmy, ale i pravidelné výdaje, jež jsou spojeny nejen s úhradou základních životních potřeb, ale například i jinými závazky. V rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2019, sp. zn. 33 Cdo 201/2018, se tak konstatuje, že *„bez údajů o nákladech a výdajích osob žijících se žadateli o úvěr ve společné domácnosti si lze jen těžko učinit komplexní úsudek o celkových poměrech žadatelů a posoudit jejich schopnost úvěr splácet."* Obdobně v rozsudku ze dne 9. 2. 2023, sp. zn. 33 Cdo 2981/2022, bylo považováno za nedostatečné, že se úvěrující společnost *„spokojila pouze s informacemi od žalovaného, jež neověřovala a ani nezjišťovala údaje o nákladech a výdajích osob žijících se žadatelem o úvěr ve společné domácnosti."* Nepostačuje však samo zjištění, že poskytovatel řádně neposoudil úvěruschopnost spotřebitele, ale že zde byly důvodné pochybnosti o možnostech spotřebitele úvěr splácet. Jen to má za následek neplatnost smlouvy. V rozhodnutí ze dne 27. 9. 2023, sp. zn. 33 Cdo 1819/2023 Nejvyšší soud vyložil, že: *„Je to proto, že samo zjištění, že poskytovatel v procesu posouzení úvěruschopnosti pochybil, nemusí vždy nutně znamenat, že spotřebitel není schopen úvěr splácet. Pokud tedy například spotřebitel úvěr splatí a vyjde-li následně najevo, že věřitel při procesu posouzení úvěruschopnosti pochybil, může se důsledek v podobě uvedené zákonné sankce (neplatnosti smlouvy) projevit pouze tehdy, bude-li postaveno najisto, že zde byly důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele úvěr splácet."* V dalším rozhodnutí ze dne 28. 1. 2025, sp. zn. 33 Cdo 1056/2025, pak vyložil, že: *„…i kdyby v projednávané věci úvěrující banka porušila povinnost stanovenou v § 86 odst. 1 větě první a odst. 2 větě první zákona č. 257/2016 Sb. tím, že neověřila žalovanou deklarované příjmy a výdaje. To však – jak správně uvedl odvolací soud – k závěru o neplatnosti smlouvy nevede. I kdyby poskytovatel úvěru vůbec neprověřil úvěruschopnost spotřebitele, na platnost smlouvy by to nemělo žádný vliv, pokud finanční poměry dlužníka (úvěrovaného) v době uzavření smlouvy umožňovaly úvěr splácet. Rozhodující tedy je, zda finanční poměry žalované v době uzavření smlouvy (co se událo po 4,5 letech splácení je pro posouzení úvěruschopnosti žalované nedůležité) nevykazovaly důvodné pochybnosti úvěr ve výši 450 000 Kč ve sto dvaceti měsíčních splátkách splatit."* Je pak třeba podotknout, že to není spotřebitel, kdo by měl nést břemeno tvrzení a důkazní o tom, že existovaly důvodné pochybnosti o jeho schopnosti úvěr splácet. Je naopak na poskytovateli úvěru, aby prokázal, že dostál své zákonné povinnosti s odbornou péčí, tj. že řádně posoudil tuto schopnost spotřebitele a že o kladném výsledku takového posouzení nebyly důvody pochybovat.

19. V řízení bylo prokázáno, že žalovaná pro posouzení své úvěruschopnosti předložila formulář s údaji, že je rozvedená, má vysokoškolské vzdělání, pracuje na dobu neurčitou s průměrným čistým příjmem za dobu tří měsíců ve výši 38 374 Kč měsíčně (učitelka na ZŠ), že počet zdrojů příjmů klienta je 1, že nemá žádnou vyživovací povinnost, že bytovou potřebu uspokojuje v družstevním bytě s náklady 2 000 Kč měsíčně, že celkové příjmy domácnosti činí 75 000 Kč měsíčně čistého a že má závazky u dalších finančních ústavů (1/ žalobkyně – částka k doplacení 66 210,23 Kč, splátka 1 455,77 Kč, 2/ PROFI CREDIT Czech a. s. – částka k doplacení 92 408,94 Kč, splátka 5 516 Kč, 3/ žalobkyně – částka k doplacení 162 194,65 Kč, splátka 3 011,57 Kč, 4/ PROFI CREDIT Czech a. s. – částka k doplacení 82 217,03 Kč, splátka 3 842 Kč, 5/ žalobkyně – částka k doplacení 69 090,68 Kč, splátka 1 640,01 Kč, tj. celkem 15 465,35 Kč měsíčně).

20. Žalobkyně disponovala potvrzením o příjmu žalované ve výši 31 656 Kč ze dne 24. 9. 2020, jež bylo vyžádáno k jinému úvěru. Dále měla k dispozici údaje z účtu žalované, dle nichž příjem žalované v květnu 2022 činil částku 36 221 Kč a v červnu 2022 částku 37 331 Kč, tj. cca 36 776 Kč měsíčně. Dále vycházela z bankovních a nebankovních registrů, dle nichž měla žalovaná splácet na své závazky měsíčně částku 35 520,68 Kč, čemuž odpovídají i tvrzení žalované ve vyjádření ze dne 22. 10. 2025 a dokládají to rovněž výpisy z účtu za měsíce květen až červenec 2022 (odchozí platby na závazky v květnu 2022 ve výši 35 078,88 Kč, v červnu 2022 ve výši 70 488,88 Kč – zde byly zaznamenány nad rámec běžných splátek dvě platby ve výši 13 614 Kč a 19 738 Kč, které výdaje za tento měsíc prakticky zdvojnásobily, v červenci 2022 ve výši 33 297,13 Kč).

21. Za těchto okolností odvolací soud uzavírá, že nejenže žalobkyně neprověřila dostatečně úvěruschopnost žalované, ale byly zde především prokázány důvodné pochybnosti o schopnosti žalované úvěr splácet, pročež jí neměl být poskytnut. Předně je třeba konstatovat, že žalobkyně při svých výpočtech vycházela pouze z tvrzeného příjmu žalované ve výši 38 374 Kč, což dokládá její vyjádření k procesu posouzení úvěruschopnosti ze dne 18. 9. 2025, nikoli tedy z doloženého příjmu ve výši 31 656 Kč z roku 2020, případně z průměrného příjmu 36 776 Kč dle výpisů z účtu za měsíce květen a červen 2022. Tvrzení o příjmech domácnosti žalované ve výši 75 000 Kč nebylo v rámci posouzení úvěruschopnosti žalobkyní ověřováno, a v řízení ani prokázáno. Výdajovou stránku posoudila žalobkyně na základě interního ekonomického modelu, v němž pracuje se statistickými daty. Výdaje tak stanovila: a) z částky životního minima ve výši 4 250 Kč dle nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima, když správně mělo být vycházeno z částky 4 620 Kč dle nařízení vlády č. 204/2022 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima; b) z podílu na normativních nákladech družstevního bydlení ve výši 3 691 Kč (51,17 %) dle § 26 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, byť nebylo prokázáno (a žalobkyně ani nijak nevysvětlila, odkud tento údaj čerpala), že by žalovaná vedla společnou domácnost s další osobou, jež by se podílela na nákladech bydlení, pročež mělo být vycházeno z částky 5 052 Kč dle § 26 odst. 1 písm. b) cit. zákona s účinností od 1. 7. 2022; c) z částky 500 Kč jako rezervy. Celkové výdaje žalobkyně stanovila částkou 8 441 Kč, byť mělo být vycházeno (i bez rezervy) minimálně z částky 9 672 Kč. Žalobkyni byly doložené závazky žalované, které celkově činily na měsíčních splátkách částku 35 520,67 Kč. Nejnižší možné výdaje tak činily částku 45 192,67 Kč (35 520,67 Kč + 4 620 Kč + 5 052 Kč). Po částečné konsolidaci splátek dle vyjádření žalobkyně ze dne 18. 9. 2025 byly původní splátky ve výši 15 465,35 Kč poníženy o částku 5 752,16 Kč na výsledných 9 713,19 Kč měsíčně (bez pojištění; s pojištěním šlo o částku 10 068 Kč). Tím došlo i ke snížení celkových výdajů na částku 39 440,51 Kč (45 192,67 Kč - 5 752,16 Kč). Samotný příjem žalované, a to ani ve výši 38 374 Kč, by pak ovšem na pokrytí těchto výdajů žalované nepostačoval.

22. K tomu odvolací soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2024, sp. zn. 9 As 127/2024, v němž se tento soud vyjadřuje k výdajům stanoveným

ze statistik následovně: *„Částka životního minima, jež představuje státem uznanou minimální hranici peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb, nutně nereflektuje konkrétní částku, kterou k zajištění svých individuálních základních životních potřeb musí vynaložit potenciální žadatel o úvěr. Nepokrývá zejména výdaje na bydlení, které ji mnohdy několikanásobně převyšují. Rovněž nereflektuje další nutné výdaje, jako například srážky ze mzdy, náklady vyvolané zdravotním stavem, či výživné. Z tohoto důvodu je třeba bezvýhradně trvat na požadavku individualizovaného posuzování úvěruschopnosti, při kterém poskytovatel musí brát zřetel na konkrétní situaci konkrétního spotřebitele."* Uvedené tak opět potvrzuje, že finanční prostředky žalované byly nedostatečné, neboť by nepostačovaly ani v případě, že by její skutečné výdaje opravdu odpovídaly pouze částce životního minima a normativním nákladům bydlení.

23. Lze potom uzavřít, že žalobkyně pochybila jak z hlediska formálního posouzení úvěruschopnosti žalované, tak z hlediska materiálního, neboť poskytla žalované spotřebitelský úvěr za situace, kdy z výsledku posouzení úvěruschopnosti žalované vyplynulo, že tu byly důvodné pochybnosti o její schopnosti spotřebitelský úvěr splácet, čímž žalobkyně porušila povinnosti uložené jí v § 86 odst. 1, 2 ZSpÚ. Důsledkem toho je absolutní neplatnost Smlouvy dle § 87 odst. 1 věta prvá ZSpÚ. V souvislosti s touto neplatností v souladu s § 87 odst. 1 věta třetí ZSpÚ je nárok žalobkyně vůči žalované omezen pouze na vrácení zůstatku jistiny spotřebitelského úvěru v době přiměřené jejím možnostem.

24. Námitku, že žalovaná prokázala schopnost splácet tím, že tak činila až do listopadu 2024, shledal odvolací soud nedůvodnou. Například Soudní dvůr EU v rozhodnutí ze dne 11. 1. 2024, sp. zn. C-755/22, vyložil, že *„analýza založená na účelu článku 8 směrnice 2008/48 umožňuje dospět k závěru, že porušení povinnosti věřitele spočívající v ověření úvěruschopnosti spotřebitele, stanovené tímto ustanovením, nemůže být zhojeno samotným úplným splněním úvěrové smlouvy. Skutečnost, že spotřebitel proti smlouvě v průběhu splácení nic nenamítal, je irelevantní."* Jinak řečeno, samotná skutečnost, že spotřebitel splatil třeba i celý poskytnutý úvěr a po dobu splácení ničeho nenamítal, nemůže bez dalšího vést k závěru, že by poskytovatel úvěru nemohl být sankcionován absolutní neplatností úvěrové smlouvy z důvodu nedostatečného zkoumání úvěruschopnosti spotřebitele. Úplné splnění dluhu z úvěrové smlouvy může být totiž dlužníkem zafinancováno, a nezřídka tomu tak bývá (žalovaná dokládala ke své žádosti o ustanovení právního zástupce další smlouvu o úvěru na částku 881 669 Kč ze dne 28. 6. 2023 uzavřenou s Českou spořitelnou a. s. na konsolidaci závazků označených pod písm. A/ až L/, včetně některých závazků vůči žalobkyni) z jiných (dalších) úvěrů. Uvedené tak svědčí spíše o tom, že žalovaná se dostala do tzv. dluhové spirály, než o její reálné úvěruschopnosti.

25. Odvolací soud nepřisvědčil ani námitce žalobkyně, že má velmi omezené možnosti, jak si výdaje žadatele o úvěr ověřit. Jak bylo výše uvedeno, konkrétně u žalované měla možnost pátrat v dostupných databázích (především v obchodním a insolvenčním rejstříku, centrální evidenci exekucí, v bankovních a nebankovních registrech). Dále jí ničeho nebránilo vyžádat si doklady o jejím příjmu od zaměstnavatele, o nákladech na bydlení (titulem opravňujícím k užívání bytu, předpisem výše plateb za poskytované společné služby spojené s bydlením, smlouvami uzavřenými s poskytovateli příslušných služeb spojených s bytem, vyúčtováním takových služeb, doklady o jejich zaplacení apod., z nichž lze seznat i počet osob sdílejících domácnost), výpisy z účtu, pokud měla žalovaná další účty vedené u jiných finančních ústavů. To platí tím spíše, že v údajích uváděných v dokumentaci k posouzení úvěruschopnosti žalované jsou zřetelné rozpory (nijak nepodložený údaj o příjmech „domácnosti", ačkoli tu není zjištěno, kdo další by měl příjem zajišťovat a žalovaná deklarovala pouze jeden příjem ve zhruba poloviční výši, nijak nepodložený velmi nízký údaj o výdajích na bydlení, nadto žalobkyní akceptovaný jako „podíl" na těchto nákladech, opět bez zjištění jakékoli další osoby v domácnosti žalované). Žalobkyně bez dalšího vyžádaného doplnění neměla povinnost

Smlouvu uzavřít; bylo naopak v zájmu žalované, pokud jí měl být úvěr poskytnut, uvedené doložit.

26. Výše uvedené závěry nemůže zvrátit ani skutečnosti, že žalovaná podepsala žádost o poskytnutí úvěru, v níž jsou uvedeny nesprávné údaje (resp. údaje, o kterých lze mít důvodné pochybnosti), neboť bylo na žalobkyni ověřit si je, případně vysvětlit, jaké informace a údaje dále požaduje v kolonce „ostatní nezbytné měsíční náklady“. Žalovaná je v rámci smluvního vztahu spotřebitelkou. Na tomto jejím postavení ničeho nemění to, že se jedná o osobu vysokoškolsky vzdělanou, resp. že je pedagožka.

27. Za nedůvodnou pak odvolací soud shledal i argumentaci o případné trestněprávní odpovědnosti žalované. Je třeba rozlišit zákonem stanovenou odpovědnost žalobkyně za posouzení úvěruschopnost žadatele o úvěr na straně jedné a odpovědnost žalované při poskytování informací, která může dopadnout i do roviny trestněprávní odpovědnosti. Ani tím, že by žalovaná porušila svou povinnost řádně informovat žalobkyni o svých poměrech, není žalobkyně zbavena své vlastní povinnosti řádně posoudit úvěruschopnost žadatele.

28. Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud napadený výrok II. ve věci samé i výrok III. o nákladech řízení jako věcně správné potvrdil dle § 219 o. s. ř.

29. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. a § 146 odst. 3 o. s. ř. Žalovaná byla v této fázi řízení úspěšná, tedy jí přísluší jedna odměna za účast u jednání odvolacího soudu dne 29. 4. 2026 ve výši 10 540 Kč dle § 8 odst. 1 ve spojení s § 7 bod 6 a § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif, dále jen **„AT“**), jedna paušální náhrada ve výši 450 Kč dle § 13 odst. 1, 4 AT a 21% DPH ve výši 2 307,90 Kč, tj. celkem 13 297,90 Kč. Lhůta k plnění byla stanovena dle § 160 odst. 1 věta před středníkem o. s. ř. a místo plnění dle § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **je přípustné dovolání** za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. ve lhůtě dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 5. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.). Pouze **proti nákladovému výroku III. nelze podat dovolání** dle § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

Praha 29. dubna 2026

Mgr. Pavel Freibert v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje E. J.